

Список використаних джерел:

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.; 2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88, затверджене Міністерством фінансів України від 24 .05.1995 р. (редакція від 26.05.2017 р., підстава z0567-17); 3. Легенчук С. Ф., Вольська К. О., Вақун О. В. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід : монографія. Івано-Франківськ, : вид. Кушнір Г. М., 2016. 228 с.

**Правдюк Н.Л., д-р екон. наук, професор,
Яцишина А.М., Цапціна І.Б., здобувачі вищої освіти ступеня
бакалавр
Вінницький національний аграрний університет, Україна**

Обліково-аналітичне забезпечення управління ризикозахищеністю підприємства в умовах військового стану

В умовах військової агресії РФ проти України питання ризикозахищеності аграрних підприємств є особливо актуальним, оскільки до традиційних ризиків підприємства додалися ще і загрози наслідків від військових дій.

Ризикозахищеністю підприємства є його внутрішня властивість, яка відображає здатність підприємства протистояти дії факторів ризикованості бізнесу, зокрема за допомогою ризик-менеджменту.

Управління ризиками – це складна й динамічна галузь економічної науки, яка склалася як об'єктивний процес, покликаний запобігти ймовірним негативним (деструктивним) наслідкам впливу різноманітних економічних явищ та процесів на стан і кінцеві результати підприємницької діяльності [1].

«Традиційну» ризиковість аграрного бізнесу визначає ряд факторів, таких як: сезонність виробництва; залежність від погодних та кліматичних умов; тривалий період обороту капіталу; велика складність зміни асортименту продукції та технології, ряд інших причин [2].

Мета ризикозахищеності підприємства в умовах військового стану може бути досягнута шляхом використання такого методу управління ризиком, як передача ризику страховій компанії з виплатою страхових внесків або передачею частини ризику діловому партнеру (особливо іноземному) з передачею при цьому долі прибутку від реалізації договору. Звичайно, що навіть у випадку певного страхування ризику підприємство може бути обтяжене ризиком прийняття управлінських рішень, що має прояв у вигляді ризику втраченої вигоди - невдалого проведення процесу страхування, відмови у виплаті страхового відшкодування, або ж не передбачення у страховому договорі такого виду страхового випадку як «наслідок військових дій», що в кінцевому результаті може привести до втрат ресурсів.

Щоб мати можливість управляти ризиками, необхідно їх класифікувати (ідентифікувати) (рис.1).

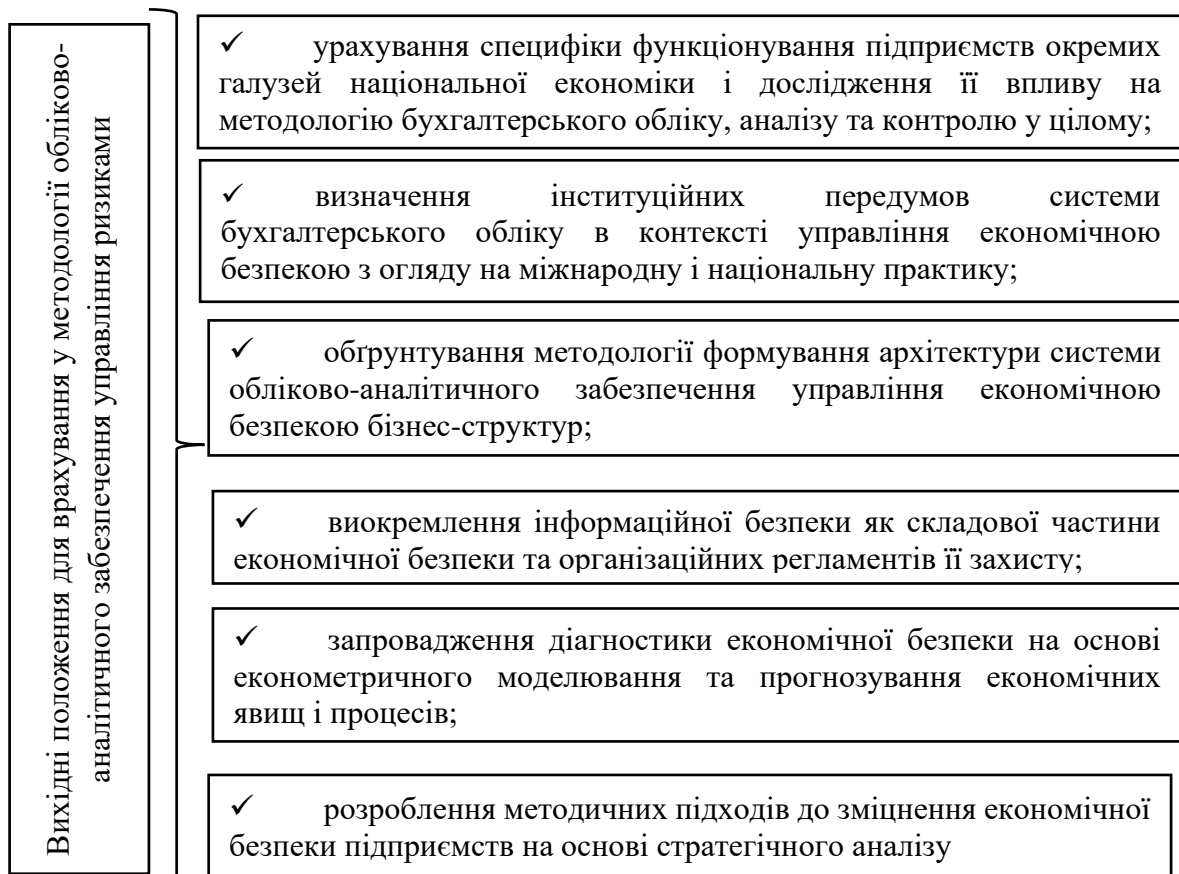
Ідентифікація ризиків – процес виявлення, дослідження та опису ризиків, які можуть вплинути на досягнення цілей організації в рамках інтегрованої системи менеджменту. Цей процес включає виявлення джерел ризиків, дослідження подій, причин і можливих наслідків. Перелік повинен бути максимально повним, адже неідентифіковані ризики можуть становити суттєву небезпеку для досягнення поставлених цілей, зумовлювати втрату контролю над процесами і призвести до втрати перспективних можливостей [1].

Одним з важливих напрямків удосконалення управління ризикозахищеністю підприємства в умовах військового стану є його інформаційне забезпечення, складовою частиною якого є обліково-аналітичне.

Рис.1 Класифікація ризиків у системі управління підприємствами
Джерело : сформовано на підставі [3].

Методологія обліково-аналітичного забезпечення управління ризиками має врахувати низку вихідних положень (рис.2).

Рис. 2 Вихідні положення для врахування у методології обліково-аналітичного забезпечення управління ризиками підприємства

Джерело: сформовано на підставі [4].

На підставі проведеного дослідження та опрацювання наукових джерел [1-5], вважаємо, що основними напрямками вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління ризикозахищеністю підприємств, можуть бути:

- створення підрозділів із моніторингу стану ризикозахищеності (ризикостійкості) підприємства;
- розроблення специфічного фрагмента документообігу в частині складання й обробки облікових документів та реєстрів, пов'язаних з формуванням даних про стан ризикозахищеності;
- розроблення специфічних підходів до облікової політики в частині визнання, оцінки та відображення на рахунках обліку операцій, пов'язаних з ризикозахищеністю підприємства;
- розкриття інформації щодо ризикозахищеності підприємства в управлінській звітності;
- постійний моніторинг рівня ризикозахищеності підприємства на основі застосування методів економічного аналізу тощо.

Список використаних джерел

- 1.Федулова І. Ідентифікація господарських ризиків. Вісник КНТЕУ. 2017. № 4. С. 89–103;
- 2.Правдюк Н.Л., Ярославський Я.О. Формування організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою зернопереробних

підприємств. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. № 8. 2019. С.77-85; 3. Назарчук Т.В., Косіюк О.М. Менеджмент організацій : навчальний посібник. Київ : Центр навч. літ., 2016. 560 с.; 4. Tytenko L. Economic security as an element of strategic management system: accounting and analytical aspect. Baltic Journal of Economic Studies. 2018. № 3. Vol. 4. С. 309–318; 5. Василішин С.І. Ризики економічної безпеки в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємствами. Проблеми системного підходу в економіці. Випуск 3(17).2019.С.178-183

Пуголовко І. С., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Перспективи впровадження цифрових каналів взаємодії платників податків та держави

Розвиток бізнесу нині важко уявити без використання й удосконалення інформаційно-комп'ютерних технологій, що базуються на широкому застосуванні комп'ютерної техніки та взаємодії з ключовими стейкхолдерами через електронні канали. В системах управління бізнесом також постійно відбуватимуться значні зміни, що пов'язані з новими величезними технологічними та операційними можливостями забезпечення бізнес-процесів, зменшенням витрат та збільшенням частки інтелектуальної праці. Поява хмарних технологій зберігання даних, кабінетів обміну даних, чат-ботів, штучного інтелекту тощо вимагає перебудови системи обліку з метою оптимізації управлінської функції.

Проведений нами аналіз закордонного досвіду використання інформаційних технологій та систем обміну даних свідчить про суттєве розширення сфери обміну податковою інформацією у світі [1]. Зокрема, звіт Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) для міністрів фінансів та керівників центральних банків G7 за 2022 р. відзначає, що сьогодні для обміну податковими даними між країнами застосовуються такі інструменти, як EOIR, CRS, FATCA та інші. За оцінками аналітиків, у 2020 р. у світі такий обмін охопив понад 75 млн фінансових рахунків, а загальна сума активів за ними становить близько 9 трлн євро. Відомо, що станом на березень 2022 р. зобов'язання приєднатися до автоматичного обміну інформацією взяли на себе понад 110 країн [2].

Додатково до зазначених вище форматів обміну даними все більше країн Європи імплементують електронний обмін, що не передбачає класичної перевірки первинних документів та облікових реєстрів платників податків в офісі для здійснення податкового аудиту. Така трансформація взаємовідносин відбувається через впровадження стандартного аудиторського файлу для податкових цілей (SAF-T), що був розроблений ОЕСР у 2005 році.

---

* Науковий керівник – Л. А. Чвертко, канд. екон. наук, доцент.